

Reactie op het Samenlevingsakkoord 2026–2030 vanuit duurzaamheidsperspectief

1. Inleiding

De Duurzame Coalitie Gouda (DCG¹) roept op tot een “heldere langetermijnagenda” met meer ambitie en stevige gemeentelijke regie om Gouda richting CO₂-neutraliteit en een circulaire economie te bewegen.

Begin april hebben wij de diverse politieke partijen een notitie toegestuurd waarin concrete aangrijpingspunten stonden om een toekomstbestending Gouda te realiseren.

Het samenlevingsakkoord erkent deze opgaven en positioneert duurzaamheid als integraal onderdeel van de ontwikkeling van de stad. Tegelijkertijd is het akkoord op meerdere punten weinig concreet en daardoor onvoldoende richtinggevend. Hieronder enkele suggesties hoe dit te verbeteren.

2. Waar het samenlevingsakkoord de toekomstbestendigheid van Gouda goed afdekt

2.1 Integrale benadering van duurzaamheid

Het akkoord sluit goed aan bij de DCG-oproep om duurzaamheid integraal te benaderen:

- Klimaat, energie, economie en leefbaarheid worden samen gezien;
- Er is aandacht voor biodiversiteit, water, hitte en bodemdaling;
- De noodzaak van circulair werken en energietransitie wordt erkend.

Dit komt overeen met de DCG-lijn dat duurzaamheid niet losstaand is, maar verweven moet zijn met alle beleidsdomeinen.

2.2 Realisme en uitvoerbaarheid

Het akkoord benadrukt dat maatregelen “haalbaar, betaalbaar en eerlijk” moeten zijn. Dit past bij de DCG-notie dat inwoners en bedrijven moeten kunnen meedoen en profiteren.

Ook positief:

- Focus op energiebesparing en isolatie;
- Aandacht voor energiearmoede;
- Wijkgerichte aanpak van de energietransitie.

2.3 Circulaire economie en grondstoffen

Het akkoord benoemt expliciet:

- Een routekaart naar circulariteit;
- Het belang van hergebruik van grondstoffen;
- Regionale samenwerking.

Dit sluit aan bij de DCG-oproep om circulaire ketens te ontwikkelen en minder afhankelijk te worden van externe grondstoffen.

2.4 Klimaatadaptatie en vergroening

Het akkoord bevat elementen die aansluiten bij de DCG-prioriteit om klimaatadaptatie en biodiversiteit centraal te stellen in ruimtelijke plannen:

- Investeren in groen, wateropvang en biodiversiteit;
- Koppelen van vergroening aan onderhoud en gebiedsontwikkeling;
- Aandacht voor hittestress en wateroverlast.

¹ De Duurzame Coalitie Gouda bestaat uit Duurzaamheidsplatform Gouda, Energiecoöperatie Gouda en Fairtrade Gouda.

3. Waar het samenlevingsakkoord in onze ogen tekortschiet

3.1 Gebrek aan concrete doelen en sturing

De belangrijkste lacune is het ontbreken van concrete, meetbare doelstellingen. DCG pleit voor:

- Eén uitvoeringsprogramma “Duurzaam Gouda”;
- Duidelijke doelstellingen (bijv. % zonnepanelen, circulaire aanbesteding).

Het akkoord:

- Spreekt in algemene termen over “routekaart” en “stapsgewijs”;
- Mist harde doelen, tijdspaden en toetsbare prestaties.

Risico hiervan is de beperkte toetsbaarheid en de kans op versnippering door verlies van focus.

3.2 Onvoldoende gemeentelijke regie

DCG benadrukt expliciet de noodzaak van sterke gemeentelijke regie. Het akkoord kiest daarentegen voor:

- Faciliteren;
- Samen met inwoners;
- Wijkgerichte aanpak.

Dat is waardevol, maar de Duurzame Coalitie Gouda pleit voor en/en. Dus naast faciliteren en samen met bewoners en bedrijven ook een duidelijke regierol van de gemeente als systeemveranderaar op het gebied van energie en circulariteit.

3.3 Economische transitie blijft onderbelicht

DCG zet stevig in op:

- Donuteconomie;
- Lokaal eigendom;
- Fairtrade en true pricing;
- Duurzame bedrijventerreinen.

Het akkoord benoemt economie, maar vooral vanuit ondernemersklimaat en binnenstad. Een expliciete duurzame economische koers in internationale context, gericht op circulariteit en brede eerlijke verdeling, is te licht uitgewerkt.

3.4 Beperkte ambitie energietransitie

Hoewel het akkoord inzet op energiebesparing:

- Ontbreken concrete doelen zoals:
 - % zon-op-dak;
 - Energiehubs of energiegemeenschappen.
- Ontbreken systeemkeuzes rond:
 - Lokaal eigendom;
 - Netcongestie-oplossingen.

DCG doet hier expliciete voorstellen voor, zoals 35% zonnepanelen op bedrijfsdaken, te creëren energiehubs en buurtbatterijen.

3.5 Participatie zonder inhoudelijke agenda

Hoewel participatie sterk wordt benadrukt, mist een inhoudelijke koppeling met duurzame doelen en ontbreken concrete programma's voor educatie en burgerbetrokkenheid bij duurzaamheid. Hier heeft de Duurzame Coalitie concrete voorstellen voor gedaan, zoals educatieprogramma's, digitale natuurspaden en citizen science.

4. Versterking van het samenlevingsakkoord

Op basis van bovenstaande analyse zien wij de volgende verbeteringen als relevant:

- Formuleer een integraal uitvoeringsprogramma
- Stel meetbare doelen vast
- Versterk de gemeentelijke regie
- Veranker duurzaamheid in economie en inkoop
- Verscherp de energietransitie-aanpak
- Verbind participatie aan inhoud

5. Conclusie

Het samenlevingsakkoord biedt een brede en realistische basis voor duurzaam beleid en sluit op hoofdlijnen aan bij de visie van de Duurzame Coalitie Gouda. Vooral de integrale benadering, aandacht voor klimaatadaptatie en erkenning van de energietransitie zijn sterke punten.

De belangrijkste tekortkomingen liggen in:

- Het ontbreken van concrete doelen;
- Beperkte regie;
- Onvoldoende uitwerking van economische en systeemveranderingen.
-

De input van de DCG laat zien dat verdere concretisering en ambitie noodzakelijk zijn om de verduurzaming in economisch, ecologisch en op energiegebied daadwerkelijk te versnellen. Zonder deze aanscherping blijft het risico bestaan dat de ambities uit het akkoord onvoldoende uitvoeringskracht krijgen.

Als Duurzame Coalitie Gouda denken en doen wij graag mee met deze versterkingen. Neem daarom gerust contact op met ons, u heeft onze contactgegevens!